
STANISŁAW DUBISZ

Uniwersytet Warszawski, Warszawa

ORCID 0000-0002-4784-5399

Autorski idiolekt pisarski Józefa Piłsudskiego

Niniejszy artykuł powstał na marginesie studiów nad opisem języka pism Józefa Piłsudskiego (zob. Dubisz 2023), którego podstawę materiałową stanowi 10-tomowa edycja pt. *Pisma zbiorowe. Wydanie prac dotychczas drukiem ogłoszonych* (Instytut Józefa Piłsudskiego Poświęcony Badaniu Najnowszej Historii Polski, Warszawa 1937–1938), a podstawę ekscerpcji materiału językowego – wydanie reprintowe tej edycji, przygotowane przez Agencję Wydawniczą i Reklamową „Akces” (Warszawa 2015). Poszczególne tomy *Pism zbiorowych...* miały swoich redaktorów prowadzących (bliskich kolegów i współpracowników Józefa Piłsudskiego), którzy przygotowali do każdego tomu wstęp, opracowali aparat naukowy i edytorski oraz przeprowadzili weryfikację publikowanych tekstów pod względem ich kompletności i wiarygodności. W związku z powyższym należy przyjąć, że tekst *Pism zbiorowych...* nie może być postrzegany jako zapis idiolektu (języka osobniczego) Józefa Piłsudskiego, ale niewątpliwie należy traktować go jako zapis jego myśli w formie zbliżonej do oryginalnej, ewentualnie zmodyfikowanej przez współczesnych mu użytkowników polszczyzny. Zastosowane zabiegi edytorskie uwiarygodniają oryginalność i autentyzm opublikowanych tekstów Józefa Piłsudskiego w ich warstwie treściowej, jeśli zaś chodzi o warstwę językową, to należy przyjąć, że w tekstach tych występują cechy charakterystyczne nie tylko dla jego idiolektu. Nadrzędnym zadaniem tego artykułu jest próba wyodrębnienia tych cech językowych, które mają (z dużym prawdopodobieństwem) charakter idiolektalny, a więc są stosowane przez autora tych tekstów ze szczególną predylekcją bądź w inny sposób kontrastują je z innymi tekstami epoki.

Cała edycja liczy ponad 2700 stron druku, z czego ekscerpcji poddano próbę obejmującą 28 proc. tekstu (760 stron). W przyjętej próbie materiałowej wystąpiło aż 18 gatunków wypowiedzi, co dobrze świadczy o warsztacie pisarskim Józefa Piłsudskiego i jego umiejętnościach w zakresie stylistyki. Gatunki wypowiedzi uprawiane przez niego poddają się typologii funkcjonalno-stylistycznej, która (w ujęciu chronologicznym – według występowania w *Pismach zbiorowych...*) przedstawia się następująco:

1. gatunki urzędowe: podanie, rozkaz, list, sprawozdanie;
2. gatunki prasowe: artykuł, korespondencja, wywiad;
3. gatunki dydaktyczne: wykład, odczyt;
4. gatunki paraartystyczne: felieton wspomnieniowy, wspomnienie;
5. gatunki naukowe: esej historyczny, traktat z zakresu doktryny wojennej;
6. gatunki retoryczne:
 - 6.1. okolicznościowe – mowa / przemówienie, toast, aforyzm, dedykacja;
 - 6.2. polityczne – mowa / przemówienie, odezwa.

Wyróżnione klasy gatunków podlegają określonej hierarchizacji ze względu na ich zakres tekstowy i częstość występowania. Bez wątplenia zakresowo dominują gatunki retoryczne, prasowe i urzędowe, natomiast – moim zdaniem – największą wartość intelektualną i społeczną mają gatunki naukowe, artystyczne oraz część przemówień o tematyce politycznej. W tym zróżnicowaniu z pewnością przejawiają się role społeczne Józefa Piłsudskiego, a także część jego osobistych przekonań.

Jakkolwiek (co zostało już zaznaczone) tych tekstów nie można jednoznacznie traktować jako zapisu języka osobniczego (idiolektu, idiosylu) Józefa Piłsudskiego, to jednak – abstrahując od metodologicznego dyskursu na temat możliwości / niemożności opisu języka osobniczego, który trwa od początku badań tekstów autorskich (zob. np. Borek 1988) – nie sposób nie dostrzegać indywidualnego rysu tekstów zamieszczonych w *Pismach zbiorowych...*:

Pierwsze boje, pierwsze zetknięcia z wojną! **Nie wiem**, jak dla kogo, ale dla **mnie** było w tym tak dużo rozrzewniającej poezji, jak w młodości pierwszej miłości, w pierwszych pocałunkach. Lecz tych najwcześniejszych **moich** zetknięć się z wojną **nie poruszę**. [...] Pewnych jednak polityczno-wojskowych momentów **dotknąć muszę**, bo bez nich niezrozumiałymi byłyby **moje** decyzje. **Brałem** w nich pod uwagę specjalne położenie strzelca wśród innych wojsk, położenie jego jako żołnierza, bez względu na jakiegokolwiek polityczne motywy (J. Piłsudski, *Moje pierwsze boje: Nowy Korczyn – Opawieć*, 1917 r.; wyłuszczenia tekstu – S.D.).

O Gabrielu Narutowiczu **słyszałem** względnie bardzo dawno. Rodzina Narutowiczów pochodzi z tych samych stron co **moja** – ze Żmudzi, i należy do **tej samej** ziemiańskiej, szlacheckiej sfery, w której specjalnie w tym zakątku dawnej Polski wszyscy o wszystkich wzajemnie jeżeli nie wszystko, to zawsze coś niecoś wiedzą. Stąd nazwisko Narutowicza znane **mi** było od dzieciństwa. Później w czasie **moich** wędrówek po świecie nieraz obijało **mi** się o uszy jego imię, wspomniane przez wielu **moich przyjaciół**, którzy dla tych czy innych powodów przemieszczali lub zawadzali o Szwajcarię (J. Piłsudski, *Wspomnienia o Gabrielu Narutowiczu*, lipiec 1923 r.).

Teksty autorstwa Józefa Piłsudskiego nie mają charakteru fabularnego, choć elementy fikcyjnego świata przedstawionego znajdujemy w niektórych jego esejach, wspomnieniach, wykładach, ale te teksty, które są dużymi formami narracyjnymi, są bez wątpienia tekstami **opowiedzianymi**, zawierającymi określoną interpretację rzeczywistości i oddającymi określone cechy językowo-stylistyczne idiolektu ich autora. Ich „opowiadacz” nie jest *sensu stricto* narratorem epickim, ponieważ nie on jest sprawcą prezentowanej rzeczywistości, ta rzeczywistość istniała/istnieje obiektywnie, a on był/jest jej uczestnikiem, świadkiem i sprawozdawcą. W wypadku zdecydowanej większości tekstów Józefa Piłsudskiego mamy do czynienia z prozą niefikcjonalną, w której dochodzi do swoistego paktu autobiograficznego między autorem, bohaterem i narratorem.

Teksty Józefa Piłsudskiego są jednoznacznie przez niego sygnowane (wyjąwszy te, które powstawały w okresie konspiracyjno-rewolucyjnym, choć wtajemniczeni i tak wiedzieli, kto jest ich autorem), są to więc teksty autorskie i zarazem (w dużej części) autoryzowane, a tym samym ich indywidualizacja językowo-stylistyczna stanowi niejako ich podstawę strukturalną (por. Dubisz 1996). Należy zatem założyć, że – chociaż ze względów wyżej przedstawionych nie można widzieć w tekstach *Pism zbiorowych...* zapisu języka osobniczego Józefa Piłsudskiego *sensu stricto* – można je traktować m.in. jako zapis swego rodzaju autolektu, czyli autorskiego idiolektu pisarskiego. Za wykładniki tego autolektu należy przyjąć cechy dyferencyjne, tj. wyróżniające się w tych tekstach jakościowo bądź/i ilościowo jednostki językowe w kontraście z ich dystrybucją w innych tekstach zapisanych w polszczyźnie ogólnej epoki przełomu XIX i XX wieku, a ściślej rzecz ujmując – lat 1885–1935, w których powstawały i ukazywały się publikacje autorstwa Józefa Piłsudskiego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wyekscerpowanego materiału językowego można stwierdzić, że na zapis tego autolektu składają się rejestry trzech grup cech językowych i stylistycznych:

1. mające dużą i średnią frekwencję tekstową cechy zgodne z ówczesną polszczyzną ogólną, stanowiące centrum systemu języka osobniczego Józefa Piłsudskiego;
2. mające zróżnicowaną frekwencję tekstową (zwykle rzadkie lub sporadyczne) cechy, które można uznać za regionalne północnokresowe, stanowiące swego rodzaju substrat języka osobniczego Józefa Piłsudskiego;
3. mające niewielką frekwencję tekstową autorskie innowacje językowe, stanowiące *stricto* idiolektyzmy Józefa Piłsudskiego i swoisty superstrat jego języka osobniczego.

Klasyfikacji wyekscerpowanego materiału językowego do wyodrębnionych trzech rejestrów cech dokonano na podstawie następujących opracowań: Bajerowa 1964; Bańkowski 2000; Buttler 1974; Buttler, Kurkowska, Satkiewicz 1973; Dubisz 2013; Karaś 1996; Karaś 2002; Klemensiewicz 1968; Klemensiewicz 1974; Kurzowa 1993; Linde 1854–1860; *Słownik języka polskiego* 1958–1969; *Słownik poprawnej polszczyzny* PWN 1999; Stąpor 2008; Szober 1962; Szober 1966; *Uniwersalny słownik języka polskiego* 2003.

Poniżej przedstawiam zapis autorskiego idiolektu pisarskiego Józefa Piłsudskiego w postaci wyodrębnionych trzech rejestrów cech. Materiał egzemplifikacyjny, który prezentuję w wąskim wyborze, jest wynikiem ekscerpacji całej przyjętej próby materiału i tym samym jest reprezentatywny dla tekstu pełnej edycji *Pism zbiorowych*...

1. Cechy o zasięgu ogólnopolskim

Fleksja

- 1.1. Końcówka -ów w D. lm. rzecz. r.m.: *działaczów, parweniuszów, towarzyszków*.
- 1.2. Końcówka -yj w D. lm. rzecz. r.ż. zakończonych na -'a: *aspiracyj, fantazyj, koncepcyj, manifestacyj, okazji, opinij*.
- 1.3. Ruchomość końcówek osobowych form czasowników w cz. przesz. i wykładników tr. przyp.: *gdym... prosił, czegom sam uczył, któreśmy... dogonili, gdym dowodził, żeśmy mieli*.

Składnia

- 1.4. N. w orzeczniku przym. (imiesł., zaim.) orzeczenia imiennego: *okazała się mylną, jest bardzo ważnym, nie była żywą, nie była zdolną, jest tak wielką*.

Leksyka

1.5. Słownictwo kręgu tematycznego <wojsko, wojna i działania z nimi związane>: *artyleria, dowódca brygady, karabin maszynowy, kawaleria, operacje wojenne, piechota, wódz powstania, żołnierz polski*.

1.6. Słownictwo kręgu tematycznego <społeczeństwo, konspiracja, rewolucja, polityka>: *polityka państwowa, polska klasa robotnicza, proletariat, towarzysz, układ sił społecznych*.

1.7. Słownictwo kręgu tematycznego <aparatury ucisku, policja, urząd, państwo>: *armia rządowa, samowładztwo, szwarcownik, żandarmeria*.

1.8. Frazeologizmy – wyrażenia, zwroty, frazy: *car swoją drogą – cenzura swoją, kłaść głowę pod Ewangelię, moda austriacka, oddać pod jarzmo, poruczyć specjalistom, postawić sprawę, prawo obywatelstwa, puste słowa, siła ognia, ster władzy, wyciągnąć konkluzję*.

1.9. Nazwy własne – osobowe (w szczególności nazwiska) i miejscowe (w szczególności nazwy miejscowości): *Belina, Langiewicz, Murawjew, Tuchaczewski, Ludwik Waryński, Brześć Litewski, Kowno, Warszawa, Wilno, Secymin nad Wisłą, Ułina Duża*.

Retoryka i stylistyka

1.10. Patetyczne wyrażenia, frazy, zdania, partie tekstu, tyrady, sentencje: *apostoł pokoju, bohaterskie boje, ciemieży proletariatu, duch żołnierski, niezwyciężona klasa, tchórzliwy despota; Robotnicy! Wszystkie wasze, przed tym rozproszone po całym kraju umysłowe siły, wszystkie wasze pojedyncze żądania, jednostkowe dążenia, wszystkie wasze dotychczas walki z fabrykantami i rządem – teraz mają swoją należytą moc i wytrzymałość dzięki istnieniu Polskiej Partii Socjalistycznej. Jest ona krwią z waszej krwi, kością z waszych kości. Ona jest dla świata waszym widowym przedstawicielem*.

1.11. Godnościowe i honoryfikatywne stosowanie dużych liter: *Marszałek Sejmu Ustawodawczego, Naczelnik Państwa, Naród, Ojczyzna, Panie Prezydencie Rzeczypospolitej!, Szanowny Panie Generale!, Wasza Królewska Mość!, Wojsko Polskie, Wszechnica, Wódz Naczelny Wojsk Polskich*.

1.12. Sformalizowane zakończenia i podpisy tekstów urzędowych i okolicznościowych: *czuję się niezwykle szczęśliwym, mam wysoki zaszczyt, proszę przyjąć zapewnienia, serdeczne uściśnienia dłoni, wyrazy wysokiego szacunku, z głębokim wzruszeniem dziękuję*.

1.13. Formy z partykułami wzmacniającymi: *coż prostszego, jakżeż ty, jakimież, korzystajmyż, po cóż, tegoż dnia, tegoż roku*.

2. Regionalne cechy północnokresowe

Grafo-fonetyka

- 2.1. Alternacja samogłosek -a-/-e-: w oddziale.
- 2.2. Spółgłoska -s- w pozycji ogólnop. -ś-: *spiesząc, spieszno, spiesznie, pospieszny*.

Fleksja

- 2.3. Końcówka -u w D. lp. rzecz. r.m.: *pasu*.
- 2.4. Końcówka -im w Msc. lp. rzecz. r.n.: w *Lubelskim, Sandomierskim*.
- 2.5. Końcówka -i w M. lm. rzecz. r.m.: *liberali*.
- 2.6. Końcówka -i/-y w N. lm. rzecz. r.n.: *swymi dobrodziejstw*.
- 2.7. Odmienny rodzaj rzecz.: (ta) *perfuma*, (ta) *cytata*.
- 2.8. Końcówka -ę w B. lp. zaim. i rzecz. r.ż.: *tamtę stronę, ostrzeliwać Limanowę*.
- 2.9. Końcówka -em w N., Msc. lp. zaim.: o *tem*.
- 2.10. Krótkie formy zaimków zam. długich: *mię uprzedzał*.

Składnia

- 2.11. M. w orzeczniku rzecz. w orzeczeniu imiennym: *Kuzyn mój był chłopak dość lekkomyślny*.
- 2.12. Postpozycyjny (finitywny) szyk frazy orzeczeniowej oraz przestawny (postpozycyjny) szyk członów w orzeczeniu imiennym: *szczęście mają, bitwa stoczona została, niewiele znaczyć mogła, Do takich i my należymy, dalszy rozwój... ułatwiają*.
- 2.13. Przyimek *dla* w konstrukcjach celowościowych: *być one mogą dla produkcji, rozporządzalny dla boju*.
- 2.14. Przyimek *od* zam. *przed* w wyrażeniach przyimkowych: *uciekinier od branki*.
- 2.15. Rusycyzmy składniowe: *ograniczę się dwoma bardziej charakterystycznymi*.

Słowotwórstwo

- 2.16. Dawne postacie słowotwórcze liczebników: *ośm, siedm*.
- 2.17. Formacje przysłówkowe z sufiksami -o, -e: *gwarno, olbrzymio, straszno, nieodbicie*.
- 2.18. Przymiotnikowy sufiks -owy w funkcji dzierżawczej: *bój ogniowy, forma felietonowa, podoficer legionowy*.
- 2.19. Przymiotnikowy sufiks -any w funkcji charakteryzującej: *życie drukarniane*.
- 2.20. Przymiotnikowy sufiks -ny w funkcji charakteryzującej: *bibuła periodyczna*.
- 2.21. Przymiotnikowy sufiks -asty w funkcji dzierżawczej: *sprawy bibulaste*.

2.22. Rzeczownikowy sufix -ość w funkcji tworzenia abstraktów: *wspólność*.

2.23. Rzeczownikowy sufix -ek w funkcji tworzenia nazw przedmiotowych: *odpadek*.

2.24. Odmienne formy stopnia najwyższego przym.: *najkonieczniejszy*.

2.25. Sufiks -eć zam. -ić w bezokoliczniku: *obmyśleć*.

Leksyka

2.26. Leksykalne regionalizmy: *braciaszek, wertep*.

2.27. Rusycyzmy leksykalne związane z opisywanymi realiami wileńskimi: *białopolacy, czynownicy* ‘urzędnicy’, *katorga* ‘karne zesłanie na Sybir’, *koczerga* ‘pogrzebacz, ożóg’, *komandarm* ‘dosłownie: komendant armii; dowódca armii’, *naczalstwo* ‘zwierzchność, dowództwo’, *północo-wschód*, *samodzierżawje* ‘samowładztwo, władza absolutna’, *stupajka* ‘policjant – posterunkowy, stójkowy’.

3. Autorskie innowacje idiolektalne

Składnia

3.1. Przydawka przymiotna (imiesł., zaim.) właściwościowa charakteryzująca w postpozycji: *jest wrogiem naszym, rozkaz mój, rozkład szczegółowy wojsk, ruch nasz, świadomość rzetelna, zdaniem moim*.

3.2. Przyimek *ku* w konstrukcjach kierunkowych: *ku fortecy, ku frontowi, ku Krakowowi, ku Moskwie, ku podobnej polityce, ku północy, ku zabudowaniom*.

Słownictwo

3.3. Neologizmy idiolektalne: *demolacyjny* ‘demolujący, niszczący’, *psyche* ‘psychika’, *zaawanturowany* ‘zaangażowany’, *zjazdowicze* ‘ci, którzy przywozili nielegalną prasę’.

Leksyka

3.4. Leksykalne idiolektyzmy (leksemy, frazeologizmy): *barbarzyństwo moskiewskie, gadzinowy organ, jad niewolniczy carosławia, kielich z liberalnym napojem, konsyliarz wojny, maszyna wojenna, profan rewolucyjny, roboty demolacyjne, wyrabiać się na kierowników*.

3.5. Słownictwo kolokwialne: *basta!, fuszer, na chybił-trafił, najprzód, powiadać, strasznie* ‘bardzo’.

3.6. Słownictwo erudycyjne: *asumpt, dziejopis, krasa, mener* (< fr. meneur) ‘prowadzący tajną pracę polityczną’, *mozół, niebaczny, przyrodzony, suto*.

3.7. Wulgaryzmy: *dawać tyłka na dwie strony* ‘o ówczesnej klasie politycznej’, *prostytucyjne życie*, *zawszenie wojska* ‘o demoralizacji armii’.

Retoryka i stylistyka

3.8. Leksyka ekspresywna i retoryczne epitety nacechowane pejoratywnie: *bałwochwalcze uginanie kolan*, *ciemieńczy proletariatu*, *dzicz kozacka*, *pasożyt tyłowy* ‘dekownik’, *tchórzliwy despota*, *zawszenie wojska* ‘o demoralizacji armii’.

Rejestr cech charakteryzujących autorski idiolekt pisarski Józefa Piłsudskiego obejmuje łącznie 48 wykładników. Ich zestawienie ilościowe przedstawia się następująco:

1. cechy o zasięgu ogólnopolskim – 13 (fleksja 3, składnia 1, leksyka 5, retoryka i stylistyka 4);
2. regionalne cechy północnokresowe – 27 (grafo-fonetyka 2, fleksja 8, składnia 5, słowotwórstwo 10, leksyka 2);
3. autorskie innowacje idiolektalne – 8 (składnia 2, słowotwórstwo 1, leksyka 4, retoryka i stylistyka 1).

Należy zatem podkreślić, że analiza warstwy gramatycznej, retoryczno-stylistycznej i leksykalnej tekstów przyjętej próby materiałowej *Pism zbiorowych...* pozwala na stwierdzenie, iż autorski idiolekt pisarski Józefa Piłsudskiego stanowi przykład realizacji polszczyzny ogólnej, a regionalizmy i idiolektyzmy pełnią w tych tekstach jedynie funkcję uzupełniającą i ornamentacyjną. Podkreślić także trzeba, że w tym idiolekcie dominują zakresowo wyznaczniki leksykalne, ta bowiem warstwa stanowi pole najdalej idącej autorskiej indywidualizacji wypowiedzi. Język Józefa Piłsudskiego jest reprezentatywny dla określonego typu użytkownika polszczyzny w okresie pięćdziesięciolecia na przełomie XIX i XX wieku (1885–1935), którego można określić – za Marią Dąbrowską – jako „człowieka myślącego”. Jest to język użytkownika polszczyzny, który należał do warstwy inteligencji, kreującej wówczas wzorce kulturowe i językowe.

Bibliografia

- Bajerowa I., 1964, *Kształtowanie się systemu polskiego języka literackiego w XVIII wieku*, Wrocław.
- Bańkowski A., 2000, *Etymologiczny słownik języka polskiego*, t. 1–2, Warszawa.
- Borek H., 1988, *Co możemy wiedzieć o języku osobniczym*, w: *Język osobniczy jako przedmiot badań lingwistycznych*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra, s. 15–21.
- Buttler D., 1974, *Rozwój słownictwa polskiego w drugiej połowie XIX wieku*, w: *Slovanské spisovné jazyky v dobi obrozeni*, Praha, s. 97–102.

- Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., 1973, *Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej*, Warszawa.
- Dubisz S., 1996, *O stylizacji językowej*, „Język Artystyczny” 10, s. 11–23.
- Dubisz S., 2013, *Status polszczyzny Kresów Wschodnich*, w: tenże, *Językoznawcze studia polonistyczne (pisma wybrane, uzupełnione, zmienione)*, t. 1: *Dialektologia i jej pogranicza*, Warszawa, s. 91–129.
- Dubisz S., 2023, *Język pism Józefa Piłsudskiego*, Warszawa.
- Karaś H., 1996, *Rusycyzmy słownikowe w polszczyźnie okresu zaborów*, Warszawa.
- Karaś H., 2002, *Gwary polskie na Kowieńszczyźnie*, Warszawa–Puńsk.
- Klemensiewicz Z., 1968, *Zarys składni polskiej*, Warszawa, wyd. 5. (wyd. 1. Warszawa 1953, na podstawie publikacji *Składnia współczesnej polszczyzny kulturalnej*, Kraków 1937).
- Klemensiewicz Z., 1974, *Historia języka polskiego*, Warszawa.
- Kurzowa Z., 1993, *Język polski Wileńszczyzny i kresów północno-wschodnich XVI–XX w.*, Warszawa–Kraków.
- Linde S.B., 1854–1860, *Słownik języka polskiego*, t. 1–6, Lwów (wyd. 1. Warszawa 1807–1814; reprint: Warszawa 1994).
- Piłsudski J., 1937–1938, *Pisma zbiorowe. Wydanie prac dotychczas drukiem ogłoszonych*, t. 1–10, Warszawa (reprint: Warszawa 2015).
- Słownik języka polskiego*, 1958–1969, red. W. Doroszewski, t. 1–11, Warszawa.
- Słownik poprawnej polszczyzny PWN*, 1999, red. A. Markowski, Warszawa.
- Stąpor I., 2008, *Kształtowanie się normy dotyczącej fleksji liczebników polskich od XVI do XIX wieku*, Warszawa.
- Szober S., 1962, *Gramatyka języka polskiego*, Warszawa, wyd. 12. (wyd. 1. w latach 1914–1916).
- Szober S., 1966, *Słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa, wyd. 6. (wyd. 1. w 1937 r. pt. *Słownik ortoepiczny*).
- Uniwersalny słownik języka polskiego*, 2003, red. S. Dubisz, t. 1–4, Warszawa.

Abstract

Józef Piłsudski's Authorial Writing Idiolect

This article investigates the ten-volume edition of Józef Piłsudski's works, *Pisma zbiorowe. Wydanie prac dotychczas drukiem ogłoszonych* [Collected Writings: A Compilation of Previously Published Works, Warsaw 1937–1938]. Its primary goal is to identify linguistic features that exhibit idiolectal characteristics – those that Piłsudski employed with particular preference or that distinguish his texts from contemporaneous writings. While these texts do not offer a verbatim account of Piłsudski's individual spoken language due to the editorial nature of the collection, they can nonetheless be interpreted as a representation of his *autolekt*, or his distinctive authorial writing style. The study identifies 48 linguistic features, divided into three categories: general features of the Polish language, Northern Borderlands regionalisms, and authorial idiolectisms. The findings suggest that Józef Piłsudski's *autolekt* exemplifies standard Polish, with regionalisms and idiolectisms serving as ornamental and supplementary elements in his texts.

Keywords: idiolect, individual language, *autolekt*, written text, Józef Piłsudski